

SZLAK ŚWIĄTYŃ KARPACKICH POGRANICZA POLSKO-SŁOWACKIEGO

CESTA KARPATSKÝCH CHRÁMOV
POLSKO-SLOVENSKÉHO POHRANIČIA

SZLAK ŚWIĄTYŃ KARPACKICH POGRANICZA POLSKO-SŁOWACKIEGO

CESTA KARPATSKÝCH CHRÁMOV
POLSKO-SLOVENSKÉHO POHRANIČIA

Wstęp

Oddajemy w Państwa ręce opracowanie, które jest owocem współpracy Gminy Rymanów i Obce Kračúnovce, wspólnie realizujących mikroprojekt pn. „Dziedzictwo i kultura małych ojczyzn na Transgranicznym Szlaku Świątyni Karpackich – wykorzystanie obiektów sakralnych do poprawy atrakcyjności turystycznej pogranicza polsko-słowackiego”, współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz z budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Karpackiego w ramach Programu Interreg V-A Polska – Słowacja 2014-2020. Jego celem jest ukazanie piękna i promocja potencjału obszaru objętego mikroprojektem.

Gmina Rymanów położona jest w województwie podkarpackim, w powiecie krośnieńskim. Leży na terenie Dołów Jasielsko-Sanockich oraz Beskidu Niskiego, w jego części zwanej Wzgórzami Rymanowskimi i pasmem Bukowicy. Obszar gminy Rymanów to teren bardzo różnorodny pod względem przyrodniczym, kulturowym i historycznym, atrakcyjny turystycznie, sprzyjający rozwojowi turystyki. Kračúnovce to wieś położona w dolinie rzeki Topl'a, w historycznym kraju Szarysz, na szlaku handlowym z Węgier do Polski, w kraju Preszowskim, w powiecie Svidník.

Vstupné

Predstavujeme vám štúdiu, ktorá je výsledkom spolupráce Gminy Rymanów a Obce Kračúnovce, ktoré spoločne realizujú mikroprojekt s názvom „Dedičstvo a kultura malých domovín na Cezhraničnej ceste Karpatských chrámov - využitie sakralných objektov na zlepšenie turistickej atraktivity poľsko-slovenského pohraničia“, spolufinancované z prostriedkov Európskej únie, z Európskeho fondu regionálneho rozvoja, štátneho rozpočtu, prostredníctvom Karpatského euroregiónu v rámci programu Interreg V-A Poľsko – Slovensko 2014-2020. Jeho cieľom je ukázať krásu a spropagovať potenciál zahrnutej oblasti v rámci mikroprojektu.

Mesto Rymanów sa nachádza v Podkarpatskom vojvodstve, v okrese Krosno. Nachádza sa v oblasti Jaselsko – sanockého údolia a Nízkych Beskýd, v časti nazvanej Rymanovské vrchy a Pohorie Bukowica. Okolie mesta Rymanów je veľmi pestré z hľadiska prírodného bohatstva, kultúry a histórie, je atraktívne pre turistov a pomáha k rozvoju cestovného ruchu.

Kračúnovce - je obec ležiaca v údolí rieky Tople v historickom regióne Šariša, na starej obchodnej ceste z Maďarska do Poľska, v Prešovskom kraji, v okrese Svidník. Kračúnovcami dnes prechádza cesta medzinárodného významu – z hraničné-

Przez Kračúnovce przebiega międzynarodowa droga z przejścia granicznego Barwinek – Vyšný Komárnik do Preszowa.

O znaczącym potencjale turystycznym pogranicza polsko-słowackiego decyduje bogate i różnorodne dziedzictwo kulturowe. Istotną częścią tego dziedzictwa są też kościoły, klasztory i inne obiekty sakralne. Przestrzenie sakralne we współczesnym świecie są postrzegane nie tylko przez pryzmat ich funkcji religijnej, ale coraz częściej są traktowane jako atrakcje turystyczne. Dotyczy to zwłaszcza świątyń o bogatej historii – nie tylko w aspekcie religijnym i kanonicznym, ale także, a może przede wszystkim, świeckim. Wiele świątyń jest bowiem odwiedzanych ze względu na ich walory architektoniczne oraz zgromadzone w nich dzieła sztuki.

Obszar ten potrzebuje zatem nie tylko restauracji posiadanego dziedzictwa, ale także jego promocji i tworzenia zintegrowanych oraz konkurencyjnych produktów turystycznych.

Każda miejscowość na szlaku posiada przynajmniej jeden kościół. Wiele z nich posiada statut zabytku, pozostałe stanowią atrakcję turystyczną ze względu na swoje położenie, unikalną architekturę, piękno wnętrza, legendę związaną z powstaniem itp.

Zasadniczą przesłanką do intensyfikacji promocji tego rodzaju turystyki w regionie jest duża różnorodność obiektów sakralnych oraz pozostałych walorów kulturowych. Podkreślana powszechnie wielokulturowość regionu, wynikająca z bogatej historii, zaowocowała istnieniem cennych zabytków architektury sakralnej oraz ciekawych miejsc związanych z kultem.

ho prechodu Barwinek – Vyšný Komárnik smerom na Prešov.

O nemalom turistickom potenciáli poľsko-slovenského pohraničia svedčí bohaté a rozmanité kultúrne dedičstvo. Dôležitou súčasťou tohto dedičstva sú aj kostoly, kláštory a iné sakrálne stavby. Tieto posvätné priestory v dnešnom modernom svete je možné vnímať nielen cez prizmu ich náboženskej funkcie, ale čoraz častejšie aj ako turistické atrakcie. Týka sa to najmä chrámov s bohatou históriou – sú vnímané nielen ako náboženské a kultové priestory ale tiež je zaujímavý ich spoločenský aspekt. Veľa chrámov v sebe totiž ukrýva pozoruhodné bohatstvo hodnôt v oblasti architektúry a umenia.

Preto táto oblasť potrebuje nielen obnovu svojho kultúrneho dedičstva, ale aj podporu a tvorbu nových integrovaných a konkurencieschopných produktov cestovného ruchu.

Každá obec na tejto ceste má najmenej jeden kostol. Mnohé z nich majú status národnej kultúrnej pamiatky, iné sú turistickou atrakciou vďaka svojej polohe, jedinečnej architektúre či vnútornej kráse, ba i vďaka legendám z čias nepokojov či povstaní.

Východiskom k zintenzívneniu propagácie tohto typu cestovného ruchu v regióne je veľké množstvo sakrálnych stavieb a iných kultúrnych hodnôt. Bežne zdôrazňovaný multikulturalizmus regiónu, vyplývajúci z jeho bohatej histórie, vyústil do existencie cenných pamiatok sakralnej architektúry a zaujímavých miest súvisiacich s bohoslužbami.

Album, ktorý držíte v rukách, vám na krásnych fotografiách odhaľuje tajomstvá

Album, ktorý trzymają Państwo w rękach, na przepięknych fotografiach uchyla za ledwie rąbek tajemnic skrywanych przez miejsca znajdujące się na szlaku. Zachęcamy Państwa do niezwykłej podróży po kolejnych jego kartach i wyrażamy też nadzieję, że będzie to jedynie wstęp do prawdziwego wypoczynku pośród malowniczych krajobrazów karpackich pogranicza polsko-słowackiego.

Życzę również wszystkim przemierzającym szlak, by to niezwykle bogactwo materialnej spuścizny kulturowej – która jest świadectwem i pamiątką naszej historii – było inspiracją do zacieśniania więzi oraz poszukiwania przestrzeni łączących pokolenia.

*Wojciech Farbaniec
Burmistrz Gminy Rymanów*

ukryté na jednotlivých zastávkach tejto cesty. Pozývame vás teda na túto neobvyklú cestu po jeho stránkach ale zároveň dúfame, že to bude iba začiatok k naozajstnému dobrodružstvu na vašej ceste medzi týmito malebnými karpatskými sídlami poľsko-slovenského pohraničia. Tiež prajem všetkým, ktorí budú putovať po tejto trase, aby ich toto mimoriadne bohatstvo hmotného kultúrneho dedičstva, ktoré je svedectvom a pamiatkou našej histórie, inšpirovalo k utužovaniu väzieb a hľadaniu takých možností, ktoré budú spájať aj nasledujúce generácie.

*Wojciech Farbaniec
Starosta Obec Rymanów*

**SZLAK ŚWIĄTYŃ
KARPACKICH
W GMINIE RYMANÓW**

KOŚCIÓŁ PW. WNIEBOWZIĘCIA NMP
W **BAŁUCIANCE**

dawna cerkiew greckokatolicka pw. Zaśnięcia Bogurodzicy

KOŚCIÓŁEK PW. ZNALEZIENIA ŚW. KRZYŻA
W KLIMKÓWCE

KOŚCIÓŁ PW. ŚW. MICHAŁA ARCHANIOŁA
W KLIMKÓWCE

KOŚCIÓŁ PW. NARODZENIA NMP I ŚW. WACŁAWA
W **KRÓLIKU POLSKIM**

KOŚCIÓŁ PW. ŚW. WAWRZYŃCA
W **RYMANOWIE**

KOŚCIÓŁ PW. ŚW. STANISŁAWA BISKUPA MĘCZENNIKA
W **RYMANOWIE-ZDROJU**

KOŚCIÓŁ PW. MATKI BOSKIEJ CZĘSTOCHOWSKIEJ
W **SIENIAWIE**

---

dawna cerkiew greckokatolicka pw. Narodzenia Matki Bożej

KOŚCIÓŁ PW. WNIĘBOWZIĘCIA NMP
WE WRÓBLIKU KRÓLEWSKIM

---

dawna cerkiew greckokatolicka pw. Zaśnięcia Przeświętej Bogurodzicy

---

KOŚCIÓŁ PW. NAJŚWIĘTSZEGO SERCA PANA JEZUSA
WE **WRÓBLIKU SZLACHECKIM**

---

dawna cerkiew greckokatolicka pw. Zaśnięcia Matki Bożej

CESTA KARPATSKÝCH CHRÁMOV

GIRALTOVCE • KRAČŮNOVCE • RADOMA

RÍMSKOKATOLÍCKY KOSTOL SV. CYRILA A METODA
V GIRALTOVCIACH

RÍMSKOKATOLÍCKY KOSTOL SV. MIKULÁŠA
V KRAČÚNOVCIACH

RÍMSKOKATOLÍCKY KOSTOL PANNY MÁRIE RUŽENCOVEJ
V RADOME

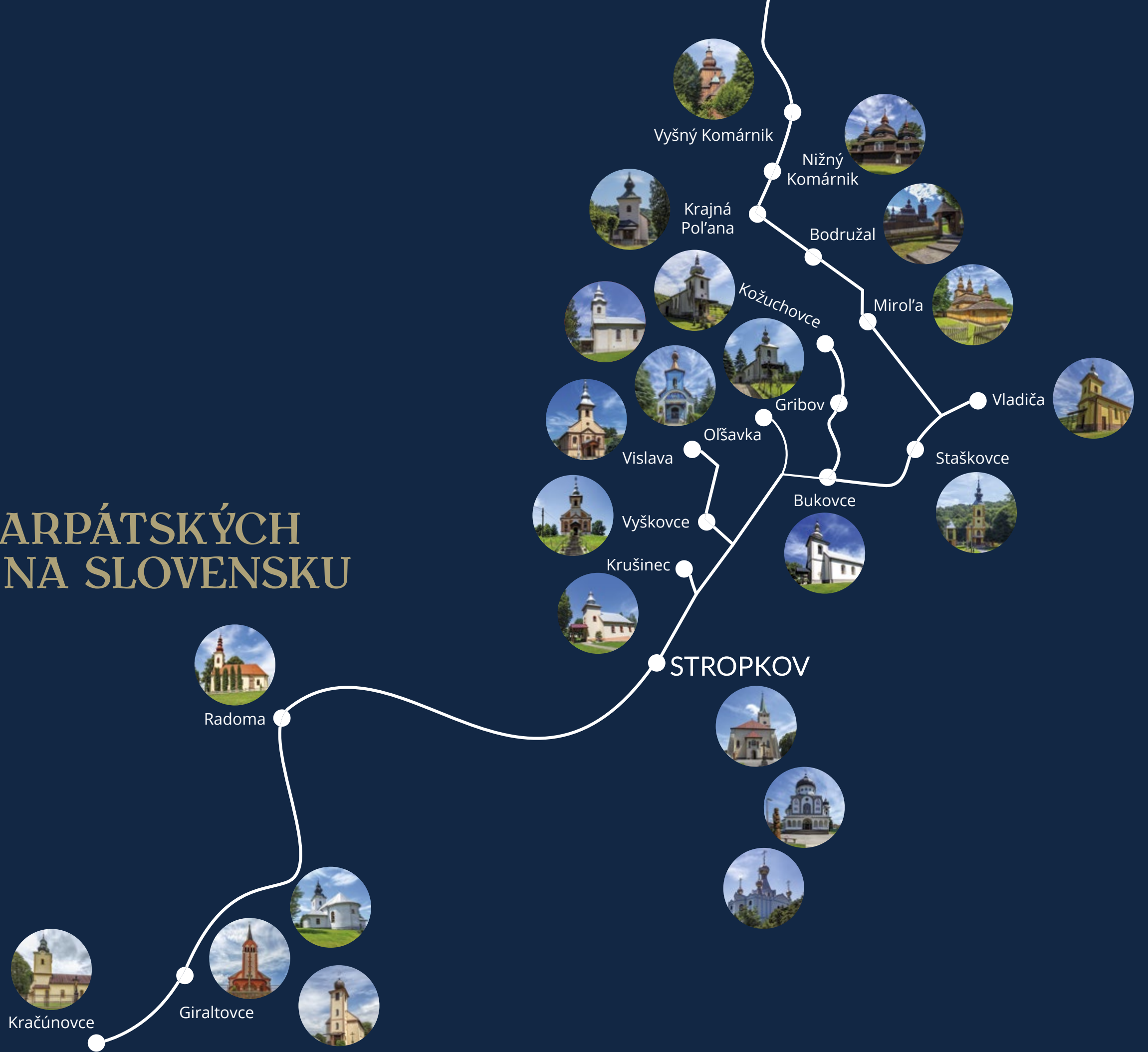

SZLAK ŚWIĄTYŃ KARPACKICH W POLSCE

CESTA KARPÁTSKÝCH CHRÁMOV NA SLOVENSKU

ISBN 978-83-7530-712-2

© 2020 Wydawnictwo Ruthenus
© 2020 Gmina Rymanów

WYDAWCA

Wydawnictwo Ruthenus · Rafał Barski

✉ ul. I. Łukasiewicza 49, 38-400 Krosno

☎ 13 43 651 00

@ ruthenus@ruthenus.pl

SPRZEDAŻ

www.ruthenus.pl

ruthenus@ruthenus.pl @

allegro.pl/ruthenus

MEDIA SPOŁECZNOŚCIOWE

ruthenus

wydawnictwo_ruthenus

ruthenus_krosno

Koordynator projektu
Maria Wais

Tłumaczenie
ks. Marek Haratim

Korekta
Monika Jastrzęb

Projekt graficzny i skład
Małgorzata Zawisza

Zdjęcia

Rafał Barski 61
Piotr Cisek 4 | 9 | 10 | 12 | 13 | 14 | 16 | 17 | 18 | 20 |
21 | 22 | 24 | 25 | 26 | 28 | 29 | 30 | 32 | 33
| 34 | 36 | 37 | 38 | 40 | 41 | 42 | 44 | 45 |
47 | 48 | 50 | 51 | 52 | 54 | 55 | 56 | 58 | 59
| 61 | 62 | 63

Ariusz Nawrocki 61
Jacek Wnuk 61
arch. UG Dukla 60 | 61
arch. UG Iwonicz-Zdrój 61
arch. UG Jaśliska 61
arch. UG Rymanów 61

Krosno 2020

Wydano na zlecenie Gminy Rymanów

Publikacja bezpłatna wydana w ramach mikroprojektu pn. „Dziedzictwo i kultura małych ojczyzn na Transgranicznym Szlaku Świątyń Karpackich – wykorzystanie obiektów sakralnych do poprawy atrakcyjności turystycznej pogranicza polsko-słowackiego”.

Mikroprojekt jest współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz z budżetu państwa za pośrednictwem Euroregionu Karpackiego w ramach Programu Interreg V-A Polska – Słowacja 2014-2020.

Partner wiodący mikroprojektu: Gmina Rymanów

Partner mikroprojektu: Obec Kračúnovce

Wyłączną odpowiedzialność za zawartość niniejszej publikacji ponoszą jej autorzy i nie może być ona utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Unii Europejskiej.